

13. etapa, sobota 20. júla 2019, 117 km, horská, Tarbet > Tourmalet

ŠTART – Tarbes

Tarbes má silnú priemyselnú tradíciu, špecializujú sa na aeronautiku a špičkové technológie. Mesto bolo však vždy predovšetkým vojenské. Napoleon tu tiež založil konskú stanicu na chov najlepších vojenských koní. Pochádza odtiaľto veliteľ armády Ferdinand Jean Marie Foch, ktorý sa vyznamenal v bitke pri Marne. Bol známy svojimi nevšednými, často až šialenými nápismi, ktoré však premiér Clemenceau považoval za lepšiu voľbu než váhavý postoj generála Petaina.

86 km – Asson

Hrad Abère z 12. storočia zažil krvavé boje počas náboženských vojen vo Francúzsku, keď sa vraždili katolíci s hugenotmi [číta sa: igenotmi]. Doteraz patrí protestantskej rodine Luppéovcov.

79,6 km – Arthez-d'Asson

Zámok Angosse s veľkými stajňami (17. st.) patril Jeanovi-Paulovi d'Agosse, ktorý v 18. storočí osamostatnil dedinu Arthez-d'Asson od Assonu. Jeho syn sa stal prvým starostom obce.

56,6 km – Col du Soulor

Kaplnka Pouey Laün (v preklade Hora prameňa), nazývaná aj Zlatá kaplnka, stojí na pútnickej trase do Santiaga de Compostella, bola jej dôležitou zastávkou a blízka nemocnica poskytovala pútnikom ubytovanie. O reštauráciu kaplnky a zámku sa postarala kráľovná Hortenzia, matka cisára Napoleona III. V kaplnke sa vyníma socha sv. Anny, ktorá v náručí drží jej dcéru, Pannu Máriu. Do 1823 vnútri kaplnky stále vyvieral prameň, prestal až kvôli ďalšej rekonštrukcii.

Vrchol Midi d'Ossau

2884 metrov vysoký emblém doliny Ossau. Z pláni Akvitánie sa vrch podobá na dva zuby. Na lúkach sa pasú kravy, ovce, ktorých mlieko má (zásluhou letnej trávy a kvetov sladkého drievka) sladkastú chuť. Z mlieka sa potom vyrábajú veľmi cenené pyrenejské syry.

46,9 km – Aucun

Špeciálnym prvkom románskeho **kostola sv. Félix**a je rebrová klenba a dva vchody: jeden pre normálnych ľudí a druhý pre cagotov [kagotov] – nedotknuteľných ľudí trpiacich podobnou nákazlivou chorobou ako lepra.

38 km - Argelès-Gazost

Opátstvo Nanebovzatia Panny Márie je benediktínskym kláštorným komplexom z 9. storočia. Opátstvo štedro podporovali grófi z Bigorre a darilo sa mu, ale jeho úpadok prišiel spolu s Veľkou francúzskou revolúciou. Kostol je románsky s mnohými umeleckými artefaktmi. Aj tu nájdeme osobitný vchod pre cagotov.

23 km – Pierrefitte-Nestalas

Gaveská zelená cesta spája Soulon s Lurdami. Je to cyklistická cesta vyše 35 km dlhá situovaná pozdĺž starej železničnej trate. Cyklistom ponúka pohľad na brehy rieky Gave de Pau a malebnú scenériu Pyrenej.

18,8 km – Luz-Saint-Sauveur

Kostol sv. Ondreja z 12. dali opevniť templári, aby ochránili obyvateľov dediny Luz. Luzčanov celú históriu trápili povodne a záplavy z rieky Gave de Pau, ale bez ľudských obetí. Táto oblasť je tiež seizmicky činná – v 2006 tu bolo zemetrasenie 5. stupňa Richtrovej škály. **Hrad Sainte-Marie** na skoro neprístupnej skalnatej hore bol výborným strategickým miestom na kontrolu dediny, ale poskytoval aj útočisko miestnemu obyvateľstvu. Sídliť v ňom templári a za Storočnej vojny ubytovalo anglickú posádku.

12,5 km – Barèges

Barèges je kúpeľné mesto od 18. storočia, lieči sa tu reuma, kožné choroby a oddych tu nájdú aj traumatologickí pacienti.

4,5 km – Super-Barèges

Toto **zimné stredisko** je najväčším lyžiarskym strediskom na francúzskej strane Pyrenej – 69 svahov 43 vlekov. Lyžuje sa z oboch strán Tourmaletu.

Cieľ – Tourmalet Barèges

sa prekladá ako „zlá skratka“, pretože prvé koče sem zašli v 1788 (a pravdepodobne sa im to nepáčilo). Do 18. storočia sa pre urodzené dámy a pánov dal vrchol prekročiť len na nosidlách, keďže dovtedy žiaden dostupný dopravný prostriedok kopec prekonať nedokázal.

Stéla Jacquesa Goddeta stojí na počesť riaditeľa Tour de France od 1936 do 1986.

Socha **Obrieho cyklistu štvorajúceho sa na Tourmalet** bola inštalovaná v 1999 na počesť prvej etapy Tour de France v departemente Hautes-Pyrénées, ktorá sa konala v 1910. Vyhrál ju Octave Lapize.